



## פרשה בארבע

שלוחה 10<2<1

### זה לא החיסונים - זה אנחנו

שני דברים. על שמירת השבת ועל בחירת האנשים לבנות את כלי המשכן. על השבת, שנאמר: ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אלוקים אלה הדברים אשר צוה ה' לעשת אתם: ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' כל העשה בו מלאכה יומת". ועל בחירת האומנים שיבנו את המשכן, שנאמר: ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא ה' בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה". ועל כך כותב רש"י: חור - בנה של מרים היה".

ונשאלת השאלה מה הקשר בין שמירת השבת לבחירת בצלאל? ועוד, אם בצלאל היה בנה של מרים כמו שכותב רש"י, בשביל מה משה מאריך כל כך בייחוס שלו?

והתשובה לכך היא שמשה רבנו ידע שיש אנשים שחושדים בו שהוא מערב שיקולים זרים בהחלטות שלו, ושהוא ממנה את בצלאל לא בגלל שה' אמר לו אלא בגלל שהוא אחיין שלו. לכן הוא אמר בצלאל בן אורי בן חור. כדי שכולם ידעו שהוא ממנה בדיוק את מי שהשם אמר לו.

וזו גם הסיבה שנסמכה פרשת השבת לבחירת בצלאל. כדי ללמד שאם אנחנו סומכים על משה בהלכות שבת החמורות שמי שעובר עליהם מסכן את חייו, אנחנו צרכים לסמוך עליו גם בהלכות בחירת האומנים לבניית המשכן. שאם למשה יש מספיק יראת שמים כדי שנסמך עליו שהוא לא מערב שיקולים בהלכות שבת, אז יש לו גם מספיק יראת שמים לא לערב שיקולים זרים גם בשאר ההחלטות שלו. לכן נסמכה פרשת השבת לבחירת בצלאל, ולכן משה פירט את הייחוס של בצלאל. כדי ללמד את בני ישראל שהקב"ה ציווה עליו לבחור דווקא בבצלאל הזה.

וזו בידוק התקווה שעליה אני בונה שבכל זאת נתגבר. כי אם בימי משה היו כאלה שלא האמינו לו, וסמכו רק על הרבנים של פעם, ואם במשה חשדו שהוא מערב שיקולים זרים בהחלטות שלו, ולמרות זאת התורה עברה עד היום, אז כנראה שאנחנו ננצח גם את הפגיעה במערכת החיסון הרוחנית שהקורונה הביאה עלינו.

השאלה היא רק מי ישרוד? אלו שלא סמכו על חכמי ישראל או אלו שכן.

מה שבטוח, אמרתי לאיש עם הספרונים, זה שאתה ואני צאצאים של אלו שכן סמכו על משה בעיניים עצומות בגלל שהם ידעו שיראת השמים שלו גדולה משלהם.

אז אם כך נהגו אבותיך בשביל מה לשנות?

בפוליטיקה או לגדולי ישראל שמתעסקים בפוליטיקה? ברור שלהם. הסכים האיש.

אז עכשיו אני לגמרי לא מבין. אם אתה מסכים שלגדולי ישראל יש יותר יראת שמים מזו שיש לנו, ואם הסכמת שמי שיש לו יראת שמים מחליט נכון יותר ממי שלא, אז למה אתה סומך על עצמך שיש לך פחות יראת שמים ולא עליהם שיש להם יותר? הרי בעצמך אמרת שמי שיש לו יראת שמים מחליט נכון יותר.

אתה יודע למה? כי אין לנו יראת שמים כמו שיש להם, ולכן במקום ללכת לשאול אותם אם להפסיק לשאול אותם ולסמוך על עצמך, החלטת לבד לסמוך על עצמך ולא ללכת להתייעץ איתם? אז מה זה משנה לך מה הרב שלי אמר לי? אני צריך לחשוב על זה, ענה לי האיש עם הספרונים. אבל בכל זאת, בשורה התחתונה, מה באמת דעתך על החיסונים? מה, אין לך דעה? דווקא יש לי, אמרתי לו, רוצה לשמעו? בהחלט אמר האיש.

אז ככה אמרתי לו. יש מחלוקת בין המומחים אם החיסונים גורמים נזק לטווח הארוך או לא, ובזה אני לא באמת מבין כדי לחוות דעה. לעומת זאת, דבר אחד ברור לי לגמרי. למערכת החיסון הרוחנית הם כבר גרמו נזק אדיר, גם לטווח הקצר ובטח שלטווח הארוך.

אז אתה בצד שלי, אמר לי האיש. תמיד ידעתי שאתה בסדר. אני עשיתי דוקטורט על החיסונים. על איזו תופעת לוואי אתה מדבר?

על הפגיעה באמונת חכמים שנמצאת בספרים שאתה מחלק. עניתי לו.

העובדה שכל אחד מאתנו מרשה לעצמו לחלק ציונים לאנשים שברור לנו שיראת השמים שלהם גדולה משלנו, היא פגיעה אנושה במערכת החיסון הרוחנית שהגנה על עם ישראל, ואת הנזק שהיא גרמה אני רואה כעת מול העיניים, ושנינו עוד נראה בעתיד.

בלי אמונת חכמים, התורה תעבור לדור הבא? אם אתה לא סומך על גדולי ישראל ממי תלמד תורה? ואם לא תלמד את מה בדיוק תעביר לילדים שלך? מה הם ילמדו ממך? שאי אפשר לסמוך על גדולי ישראל?

התקווה שבכל זאת נצליח להתגבר על הנזק הזה, היא שיש לזה תקדים, והוא מופיע בפרשת השבוע.

בפרשת ויקהל מלמד משה את בני ישראל על

בשבוע שעבר השתתפתי בסמינר ערכים בנהריה. כשצעדתי ברחוב הראשי מהחנייה למלון, עצר אותי יהודי לא צעיר שהחזיק בידיו ספרונים לחלוקה והציע לי אחד מהם תמורת סכום סמלי.

כשלקחתי הוא חיך. אני מכיר אותך, הוא אמר. אתה אהרן לוי, נכון? אני מאזין קבוע לשיעורים שלך. אפשר לשאול אותך שאלה? בטח, עניתי לו. גם זיכית אותי במצווה וגם שימחת אותי שאתה נהנה מהשיעורים, אז תגיד אתה. אחרי כזה שוחד שלא יהיה לי זמן בשבילך? מה תרצה לשאול.

ואז האיש התקרב אלי ולחש במבט רציני. תגיד, מה דעתך על החיסונים? זה בסדר? אתה התחסנת?

למה כל כך חשוב לך לדעת?

מה זאת אומרתי? ענה האיש. כי אני מעריך את דעתך. לכן חשוב לי לדעת.

את האמת, אמרתי לו, גם אני התלבטתי בשאלה הזאת, אלא שלימדו אותי, שכשיש ספק צריך ללכת לרב ולשאול, וזה מה שעשיתי. אם גם לך יש לך ספק, לך אל הרב שלך ושאל אותו, ותעשה מה שיגיד לך. זה מה שאני הייתי עושה.

ומה אתה עשית? מה הרב שלך אמר לך כשהלכת לשאול אותו?

זה לא משנה, עניתי לו. הוא הרב שלי ולא שלך. אם הוא היה גם הרב שלך הייתי אומר לך. למה אתה לא שואל את הרב שלך?

כי אין לי, אמר לי האיש שמחלק ספרונים על אמונת חכמים. אני לא הולך לרבנים. אני כבר לא סומך עליהם. הרבנים של פעם לא עשו חשבון לאף אחד. הם היו מסתכלים מה התורה אומרת ואומרים. אבל הרבנים של היום זה סיפור אחר. להם יש חשבונות. הרבנים של היום מתעסקים גם בפוליטיקה, ולכן הם מערבים שיקולים זרים בהחלטות שלהם. לכן אני כבר לא סומך עליהם. אנחנו דור יתום אהרן.

זכותך לחשוב כך, אמרתי לו. אבל אם זה נכון למה אותי אתה שואל אם להתחסן או לא? אני הרי לא מהרבנים ולא של פעם, אז מה זה משנה מה דעתי? וחוץ מזה, אם אנחנו כבר מדברים. יש גם לי שאלה. מי לדעתך חשוד יותר על החלטות שנוגעות במניעים זרים, מי שיש לו יראת שמים או מי שאין לו?

בוודאי שמי שאין לו. מי שאין לו יראת שמים אין לו לא דין ולא דין אז איך אפשר לסמוך עליו?

יפה, אמרתי לו. אפשר עוד שאלה? למי לדעתך יש יותר יראת שמים, לך ולי שמתעסקים



## התהליך הטבעי שחוה כל בעל תשובה

ההשכלתי, הוא מפתח את הרצון לקבל שלו ומעצים את חסרונו. ולפי שהבורא הוא מקור הטוב, המבקש לזכות להרגשת הבורא נדרש להשוות צורתו ליוצרו ולהידמות לבוראו. ולפי שהבורא יתברך אינו חסר ח"ו, כדי לזכות לדביקות בו עלינו לצמצם את השוני וההבדל בינינו ובינו, וזהו שאמרו חז"ל מה הוא רחום אף אתה רחום".

נמצא שאם אנו מעצמים את חסרונותינו אנו מתרחקים מן הדביקות בו, וכשאנו מצמצמים אותם אנו זוכים להתקרב ולדבוק בו. ולפי שהרצון לרוחניות רחב ועצמתי מן הרצון לחומריות, נמצא שמבקש הרוחניות מעצים את חסרונו הרבה יותר ממבקש החומריות כמובא תיקוני הזהור "הני כלבין חציפין דצווחין ככלבא ואמרין הב הב לנו עותרא דעלמא הדין הב לן עותרא דעלמא דאתי", אותם אלו הצווחים ככלבים תן תן, תן לי עושר העולם הזה ותן לי עושר עולם הבא. מדוע הרוצה שר עולם הבא רוצה יותר מהרוצה עולם הזה? משום שהחפץ בעושר העולם הזה חסר מילוי זמני וסופי, והחפץ בשכר העולם הבא חסר מילוי נצחי ואינסופי.

לכן טבעי הדבר שמבקש הרוחניות ירגיש את הרגשת השם פחות ממבקש החומריות, שכן הוא חסר יותר ממנו ורחוק יותר מהבורא.

מדוע אפוא בתחילת דרכו חוה השב אושר ושמחה? משום שמשמיימים מעודדים אותו לשוב, בבחינת אתערור תא דלעילא, אך לאחר שחש את האמת שבדרכו החדשה, הוא שב למצבו הטבעי והרצון לרוחניות מרחיק אותו מהרגשת השם יותר מאי פעם. פעם רצונו היה קטן והיום הוא גדול. בעבר רצונו היה סופי וזמני ולעת הזאת הוא מבקש את העונג האינסופי והנצחי.

בשלב הראשון הוא מתענג מהחדש, מהמשמעות שהוא מוצא ומהרגשת הבורא, אך ככל שהוא מתפתח יותר הוא מתרחק יותר ומרגיש את הבורא פחות. קורא לזה "בעל הסולם" הכרת הרע שבשימוש ברצון לקבל.

מדוע אם כן אנו לומדים תורה ומקיימים מצוות לשם שכר שמרחיקים אותנו מהרגשת הבורא? כי זו הדרך היחידה בה אנו זוכים לחוש את מתיקות התורה, ולאחר מכן אנו מפסיקים לחוש זאת כדי שנעבוד את ה' שלא על מנת לקבל פרס.

לסיכום: חוסר הסיפוק שחוה האדם בקיום התורה והמצוות ביחס לתחילת דרכו הרוחנית, הוא טבעי, צפוי ומתבקש, אך בעיקר מעיד על התקדמות בעבודת השם ולא על נסיגה. לכן, אל לו לאדם להיבהל אלא לפצוח בריקוד על המדרגה שקנה.

האם צריך לקבל את המצב כמות שהוא או לשאוף לתענוג שחווינו בתחילה? כן ולא.

כשאדם מקבל מהרופא תרופה למרוח על פצעיו, בשלב הראשון הם מתייבשים, והוא חש את פעילותה של התרופה, אך בשלב השני כשהם מגרדים, וכואבים הוא שב אל הרופא וטענה בפיו: מדוע לפני שנטלתי את התרופה הפצעים לא גרדו, ודווקא כעת הם כואבים כל כך?

"זה טבעי" משיב לו הרופא. "הכאבים מעידים שהתרופה פועלת כמתוכנן. זהו שלב מתקדם בריפוי הפצעים".

שמחה וסיפוק בעבודת השם הם מעלה גדולה, אלא שצריך לזכור שהחוסר סיפוק המתעורר בהמשך מעיד על התפתחות והתקדמות. לכן, במקום לחזור לבקש את התענוג, עליו לבקש: "רבש"ע, רצוני לעשות רצונך. תן בי את הכח לעבוד אותך באמת שלא לתועלת עצמי אלא כדי לעשות לך נחת רוח".

**שאלה: מיד לאחר חזרתו בתשובה, ממש בתחילת דרכו חוה האדם חוויה אדירה של התרגשות, לבו מלא בשמחה גדולה, והוא ממתין בכליין עיניים לשיעורו היומי שתמיד מסתיים מהר מדי, וכך גם התפילות.**

**מאחר יותר הדברים משתנים. ככל שהוא מתקדם בעבודת השם, השמחה שהיתה מנת חלקו מתפוגגת, המצוות שכל כך שמח בקיומן מתחילות להכביד עליו, והשיעור היומי שהיה חביב עליו הופך לאתגר. האם יש הסבר לתופעה? האם היא טבעית, האם עלי להתאמץ ולהחזיר את ההתרגשות שחוויתי בתחילת הדרך?**

תשובה: אדם שמגיע למצב אותו אתה מתאר בשאלתך, צריך לשמוח משום שהדבר מעיד על התקדמותו בעבודת השם.

ב"הקדמה לספר הזהור" מתאר רבי יהודה הלוי אשלג זצוק"ל את התפתחות הרצון. על פי דבריו, הרצון האנושי מתפתח בתהליך מאוד עקבי ומסודר.

עם לידתו, רצונו של התינוק חלש וחדגוני. חלש בעוצמתו - חסרונו מועט ומתמלא במהרה, וחדגוני - באופן ביטוי, אכילה ושינה. עם הזמן מתפתח רצונו של האדם, בכמות ובאיכות, כאשר מיצוי כל תאוה מרחיבה את עוצמת הרצון.

בתחילה הוא מממש את תאוות האכילה, וכשהוא חש שאינה ממלאת אותו בסיפוק, הוא חושק בעושר מתוך אמונה שהכסף יעניק לו את האושר הנכסף. בהמשך הוא מבין שגם הממון אינו הופך אותו למאושר, והוא מתחיל לבקש את הכבוד שמכזב בו כשאר התאוות עד שהוא מבין כי רק החכמה תהפוך אותו לאיש מאושר.

אמנם, כשהוא מחכים הוא משכיל להבין שאין בעולם הזמני כל סיכוי להביא את האדם אל האושר משום שיש לו סוף וקצבה, וזהו שאמר שלמה ע"ה "יוסף דעת יוסף מכאוב".

בנקודה זאת, נחלקים בני האדם, חלקם נופלים אל היאוש, וחלקם מבקשים את אושרם בנצח. במה שמעבר לחומר הכלה והזמני, וכך הוא מגיע אל התורה, והוא שב בתשובה.

מצב זה, לדעת בעל ה"סולם" הוא פסגת התפתחות הרצון. מרצון חלש וחדגוני, לרצון אינסופי לרוחניות. רצון זה אמנם קיים בכל אשר נשמה באפו, אך ללא ליביו והעצמה הוא נותר חלש ובלתי מורגש.

אך כאשר זוכה האדם ללבנות ולהעצימו, הוא מתאוה לעסוק בתורת השם ובמצוותיו בכל רגע פנוי בדיוק כפי ששאר בני אדם מתאוים לאכילה לעושר ולכבוד, אלא שאז, בגלל התפתחות זו הוא חוה את המצב שתיארת בשאלתך, ולפתע הוא מתחיל להרגיש מיצוי, כבוד, וחוסר שמחה בעבודתו הרוחנית, מצב שמעורר בו שאלות קשות.

"כשלא שמרתי תורה ומצוות, הוא אומר לעצמו, "הייתי ממתין לבוא שבת מתחילת השבוע, ואילו היום כשאני זוכה לשומרה אני ממתין לצאתה? מדוע לפני ששבת בתשובה מחשבותי היו טהורות וטובות, ואילו כעת שאני מתפלל צוות בי מחשבות שמעולם לא עלו בדעתי? האם אין זה מן הראוי שכשאני עוסק בתורה תהיינה מחשבותיי בשמים ולא מתחת לארץ?"

ממש לא - משיב "בעל הסולם". הסיבה להרגשה זו הגיונית והכרחית.

שכשאדם עוסק במילוי רצונו: החומרי, הממוני, הרגשי, או

בשעת האזנה לקבצים במערכת ניתן להשאיר תגובות ע"י הקשת כוכבית 6 וכן לאזין לתגובות ע"י הקשת כוכבית 7

לדירוג האזנות וכן להאזנה לדירוגים הקישו בשעת השמעת הקובץ כוכבית 5

### שלוחות מאגר השיעורים

- 1 יסודות האמונה
- 2 זוגיות וחינוך
- 3 השקפה יהודית
- 4 שאלות ותשובות
- 5 משמעות הסבל והנסיגות
- 6 סדרות
- 7 תנ"ך ותורה שבע"פ
- 8 נושאים שונים
- 9 שיעורים לפי ספרים
- 10 פרשה בארבע
- 11 שבת ומועדי השנה
- 12 הקטואליה ויהדות

### הרשמה לשלוחת המנויים

מסלול א'  
18 ש"ח לחודש  
מסלול ב'  
180 ש"ח לשנה  
**ניתן להרשם כמנוי בשלוחה 7 בתפריט הראשי**

לתרומות עבור הפצת העלון חייגו 077-430-9790 והקישו \* בתפריט הראשי

או חייגו 054-859-3167 בין השעות 13:30-15:30

לקבלת פירוט השלוחות שלחו מייל לכתובת [b0774309790@gmail.com](mailto:b0774309790@gmail.com)

### עלון זה מופץ לזכות

שמאל מאיר בן רחל צפורה בת אסתר מרים בת אסתר **לע"נ** אברהם בן לטיפה מרגלית בת רחל **לרפואה**

בת שבע גאולה בת יעל חיה אסתר בת רחל